

Bozsó Gábor

SZAKMAI BESZÁMOLÓ A BUDAPESTEN MEGRENDEZETT 22. NISPACEE KONFERENCIÁRÓL

Május 22–24 között a Nemzeti Közzolgálati Egyetem és a Budapesti Corvinus Egyetem volt a társszervezője a NISPACEE (Network of Institutes and Schools of Public Administration of Central and Eastern Europe – Közigazgatási Intézetek és Felsőoktatási Intézmények Közép- és Kelet-európai Hálózata) éves nemzetközi konferenciájának. A 22. alkalommal megrendezett rangos eseményre 41 országból több mint 350 résztvevő érkezett Budapestre.

ANISPACEE a legjelentősebb általános közigazgatási profilú szakmai és tudományos szervezet Közép- és Kelet-Európában. A közel 40 ország több mint 130 intézménye által alkotott szakmai közösség céljaa hatékony és demokratikus kormányzás elősegítése és a közigazgatás modernizációjának ösztönzése a régióban. A NISPACEE kiemelt figyelmet szentel a posztkommunista országokban, a Nyugat-Balkán, a Kaukázus és Közép-Ázsia országaiban folyó közpolitikai változásoknak. Célcsoportjukat az oktatási, képzési és kutatási, valamint kormányzati szervek; a tudományos élet szereplői, oktatók, kutatók, fiatal szakemberek és gyakorló szakértők alkotják. A hálózat működésének közel két évtizede alatt mind az IIAS-EGPA (International Institute of Administrative Sciences – European Group of Public Administration – a Nemzetközi Igazgatástudományi Intézet Európai Közigazgatás-tudományi Csoportja), mind a jelentős partner- és donortintézmények (EU, USAID, OECD, Európa Tanács) elismerték tevékenységét.

A 2014-es konferencia címe: „Government vs. Governance in Central and Eastern Europe. From Pre-Weberianism to Neo-Weberianism?” („Kormány vs. Kormányzás Kelet- és Közép-Európában. Preweberianizmusból a neoweberianizmusba?”). A szervezők célja a régió különböző országai által alkalmazott sokszínű kormányzási elméletek, modellek és gyakorlatok megismerése volt – természetesen bízva a közös gondolkodás eredményeképp létrejövő előremutató tapasztalatcserében.

A konferencia ünnepélyes megnyitójának az Országház Felsőházi ülésterme adott helyet. A NISPACEE elnöke, Prof. Mirko Vintar és a házigazda rektorok Prof. Dr. Patyi András (NKE) és Prof. Dr. Rostoványi Zsolt (BCE) köszöntőt követően a konferencia két nyitóelőadását Prof. Dr. Patyi András, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem rektora és Prof. Dr. Geert Bouckaert, a Leuveni Katolikus Egyetem Public Management Institute-jának igazgatója, az IIAS elnöke tartották. A program végén átadták a közigazgatási oktatás kiváló-

sági díját, az Alena Brunovska-díjat Reiner Katternek, a Tallini Műszaki Egyetem oktatójának, valamint a kiemelkedő PhD-disszertációt elismerő Mzia Mikeladze ünnepélyes átadására is sor került. Kulli Sarapuu kisasszony, akinek a tudományos munkája az észti közigazgatás 1990–2010 közötti posztkommunista fejlődésével foglalkozott, és Reiner Katter úr a közszféra innovációról szóló előadását, a kitüntetés részeként az ünnepi nyitóülés résztvevőinek tarthatták meg előadásait.

A résztvevők 12 munkacsoportban és 11 témaspecifikus panelben, rendkívül széles spektrumot átfogva mutatták be legújabb kutatási eredményeiket.

A konkrét közigazgatási vagy közpolitikai témával foglalkozó munkacsoportok állandó elemei az éves konferenciának, így a részt vevő szakemberek, kutatók is általában visszatérő közreműködői a tudományos mikroközösségnek. Valamennyi csoport munkáját neves szakértő koordinátorok készítik elő, szervezik és vezetik, és a három nap során több ülést is tartanak. A munkacsoportok munkáját röviden érdemes ismertetni:

I. Helyi önkormányzatok munkacsoport, amely a kormányzat által kezdeményezett helyi fejlesztések dinamikáját vizsgálja a régióban. Az idei évben a helyi kormányzás kritikai vizsgálata, a helyi politikai, gazdasági és kulturális részvétel és képviselet, a helyi önkormányzati rendszerek balti és magyar példái, valamint a helyi igazgatás és szolgáltatások témáiból hallhattunk előadásokat.

II. E-kormányzás munkacsoport, amely az új kihívásokhoz (szervezeti, kulturális, gazdasági, politikai) való alkalmazkodást, az eljárásjogbeli változásokat, a közpolitika eszközként való alkalmazását és a biztonsági kérdéseket helyezte a napirendjére.

III. Közszolgálati munkacsoport, amely a koncepciókat és modelleket, struktúrákat és a HR feladatait kutatja a tagországok jó gyakorlatain keresztül, valamint vizsgálja a közigazgatási emberierőforrás-menedzsment funkcióit is. Az idei évben a régió szakembereinek tapasztalatai és kutatási eredményei mellett a Kuvaitból és Afganisztánból érkező nemzetközi gyakorlatokat is megismerhették a résztvevők.

IV. Közigazgatási reform munkacsoport, amely fórumot biztosít a létező kormányzati mintákat és intézményeket elvető megoldásoknak, ötleteknek. A hangsúly a korábbi közigazgatási struktúra megtartásával és lebontásával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tapasztalatok cseréjén van. Az idei konferencia előadásait főként régiónkénti reformtervek és a reformot értékelő esettanulmányok alkották.

V. Közigazgatási tanulmány és közszolgálati képzési rendszer nemzetköziesedése és hálózatosodása munkacsoport, amely a nemzetközi együttműködések bővítése és a közszolgák képzése kapcsán felvetett problémákra keresi a választ. A közigazgatási képzés progresszív tapasztalatai, az új kihívások, lehetőségek, oktatási technikák, a nemzetköziesedés stratégiájának vizsgálata, nemzetközi programok és projektek.

VI. Közpénzügyek és közpénzügyi gazdálkodás munkacsoport, amely két kutatási csapásirányt meghatározva dolgozott: helyi önkormányzatok adórendszere és a takarékosabb kormányzati gazdálkodás. Ezenkívül szlovén, cseh, belorusz és ukrán előadó is foglalkozott a közbeszerzés témájával, valamint magyar és ukrán PPP-beruházások gyakorlatáról is esett szó.

VII. Közpolitika-elemzés fejlesztésének kérdései munkacsoport, amely a tényekre alapozott politika fontosságával foglalkozik, mely összeköti a jó kormányzás letéteményeseinek szá-

mító érintettek érdekeit. Az idei konferencián érintett témák a következők voltak: szabályozási hatásvizsgálat, közpolitikai hatásvizsgálat, teljesítményértékelési rendszerek, forrásfelhasználás hatékonysági értékelése, melyekre a példák és előadók a szervezet valamennyi régiójából érkeztek.

VIII. Közigazgatási képzés munkacsoport, amely közigazgatási képzési programokra és oktatásmódszertani tapasztalatokra helyezi a hangsúlyt. Részletesen kifejtve a tananyagfejlesztés, tananyag-technológia, e-learning, tanítási módszerek, jó gyakorlatok, oktatáskutatás és minőségbiztosítás kérdéseivel foglalkozik. Itt került bemutatásra – számottevő érdeklődés mellett – a Nemzeti Közszolgálati Egyetem innovatív képzési modellje.

IX. Helyi közpolitikák munkacsoport, amely a helyi közzolgáltatások – pl. közművek, hulladék, közlekedés, helyi vagyon, szociális – szervezését és szabályozását tanulmányozza a NISPACEE-tagállamok országaiban, ahol a legtöbbször a tervgazdaság örökségéből fakadó átmenet nehézségeivel is meg kell küzdeni. Az idei év fő témái az intézményi háttér, az önkormányzatok közti együttműködés és a pénzügyi keretek voltak.

X. Jó kormányzás, emberi jogok és fejlődés gyenge, válság sújtotta, posztkonfliktusos államokban munkacsoport, amely próbálja megtalálni a kapcsolódási pontot a tisztességes eljáráshoz való jog, valamint a jó kormányzás között. Ezenfelül a munkacsoport célja a döntéshozókat tájékoztatni, a jogvédőket felkészíteni és előmozdítani az emberi jogok és a globális igazságosság ügyét. Itt többek közt szó esett az ukrán válságról, a jogállamiságról és a bírói hatalmi ág jó kormányzásban betöltött szerepéről.

XI. Közigazgatás átmenet, változás és bizonytalanság közben munkacsoport, amely a középkelet-európai államokban és a Független Államok Közösségének országaiban történő átalakulásokat tanulmányozta. Politikai, gazdasági és a rendszer szinten vizsgálja a jelentős változásokat és elnyúló bizonytalan időszakokat, lehetőség szerint szélesebb közigazgatási és kormányzati spektrumban. Az idei előadások változatos területeket érintettek: válság, etika, oktatás és e-kormányzás.

XII. Belbiztonsági hivatalok igazgatása munkacsoport, amely a belbiztonsági kérdések elméletével és eljárási rendjével foglalkozott intenzíven. A munkacsoport aktivitását jól jellemzi az elhangzott előadások magas száma – itt kiemelendő a vendéglátó Nemzeti Közszolgálati Egyetem szerepvállalása –, melyek a szervezési, személyzeti, stratégiai tervezési, szabályozási és végrehajtási témakörökre fókuszáltak.

A panelek alkalmi jelleggel egy éppen aktuális téma köré épülnek, melyeket vagy a konferenciafelhívásban jelölnek meg, vagy a szervezők döntésére hoznak létre a meghívottak számára. Néhányat érdemes ezekből is kiemelni.

A *gyakorlati szakemberek panelje* állandó elem, melyben innovatív, jó magyarországi gyakorlatokat mutathattak be a székértők. A konferencián panelbeszélgetés keretében az Erzsébet-programot, a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjat és a Magyary Zoltán Egyszerűsítési programot ismerhették meg jobban az érdeklődők.

Az NKE Közigazgatás-tudományi Kar E-közszolgálat Fejlesztési Intézetének kezdeményezésére jött létre az „*Innovációs határterület a közszolgálati képzésben*” panel, amely a továbbképzés módszertanának megújításával kapcsolatos kérdéseket tárgyalt, illetve bemutatta az

ÁROP 2.2.19. Elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése című projekt eredményeit a magyar közszolgálati továbbképzés rendszeréből.

A magyar panel címe „A 25 év változás: a magyar fejlődési út értékelése” volt, mely a magyar közigazgatás rendszerváltás óta eltelt időszakát értékelte. Az előadások témái: a területi kormányzati reform, a közszolgáltatások recentralizációja és hatékonysága, a közigazgatási szervezetrendszer átalakulása, a hálózatépítés, valamint az európai uniós tagságunk elmúlt 10 évének számvetése voltak.

A Kínai Államigazgatási Főiskola (CAG) és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) között 2013-ban létrejött oktatási és kutatási együttműködési megállapodásnak köszönhetően, a gyakorlati együttműködés szélesítése érdekében 2014. május folyamán közös kínai-magyar workshop-sorozatra került sor. Ennek egyik elemeként a két intézmény közös szervezésében magyar-kínai panel zajlott le a NISPAce konferencián „Új stratégiák az államigazgatás területén kínai-magyar megközelítésben” címmel. A nap folyamán többek közt Prof. Shi Hexing igazgatóhelyettes a közszolgáltatások perspektíváiról, Dr. Kaiser Tamás műhelyvezető az NKE Jó Állam Kutatóműhelyéről és Prof. Ma Qiungyu igazgatóhelyettes az NGO-k működéséről tartott előadást.

A munkacsoportokon és paneleken túlnövő, kimagasló színvonalú munkákat a plenáris üléseken (general session) mutatták be. Itt került sor többek között Dr. Stumpf István alkotmánybíró az erős, de alkotmányosan korlátozott államról tartott előadására, valamint Prof. Dr. Dirk Kaesler, német szociológusprofesszor, „Max Weber-kutató” kerekasztal-beszélgetést felvezető előadására.

A konferencia végén hagyományosan díjazzák a legjobbnak ítélt munkákat. Az E-government Working Group Best paper-díját az NKE oktatója és PhD-hallgatói által prezentált tanulmány nyerte el. (Nemeslaki András, Aranyossy Márta, Fekó Adrienn: The Quest for Success of e-Government: What Structure and Allocation of IT Spending Tell Us).

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem új tagja a NISPA szervezetének, mely kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy tovább építse és erősítse regionális közigazgatási kapcsolatait. A konferencián az NKE 43 munkatársa vett részt a közszolgálati karrier és képzés, az e-kormányzás, a jó kormányzás, az urbanizáció, a területi közigazgatás és az államszervezet, valamint a belső biztonság kérdésköreivel foglalkozó munkacsoportokban és panelekben.

A konferenciát a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium fővédnöksége alatt rendezték meg, az ÁROP 2.2.21 Tudásalapú közszolgálati előmenetel című uniós projekt keretében, a Visegrádi Alap támogatását is élvezve.

Az érdeklődő olvasók számára a konferencia részletes szakmai programja és az elhangzott előadások kivonatai a <http://www.nispa.org/conference2014> linken megtalálhatóak.

A jövő évi éves találkozónak Grúzia fővárosa, Tbiliszi lesz a házigazdája, a szervező a Kaukázus Egyetem lesz, melyre a jelentkezés ősszel veszi kezdetét.